

Lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle Euroopan komission rakenneuudistusten tukiohjelmasta sekä Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevista muutosehdotuksista

Euroopan komissio julkisti 6.12.2017 joukon EMU:n kehittämistä koskevia ehdotuksia. Ehdotukset on muotoitu kolmessa tiedonannossa (COM (2017) 821, 822 ja 823) sekä neljässä ehdotuksessa (COM (2017) 824, 825, 826 ja 827). Valtioneuvoston kirjelmässä U 6/2018 tarkastellaan ehdotuksessa COM (2017) 825 esitettyjä muutoksia rakenneuudistusten tukiohjelmaan sekä ehdotuksessa COM (2017) 826 esitettyjä muutoksia Euroopan rakenne- ja investointirahastojen toimintaan.

Rakenneuudistusten tukiohjelman tavoitteena on lisätä jäsenvaltioiden valmiuksia valmistella ja toteuttaa kasvua vauhdittavia hallinnollisia ja rakenteellisia uudistuksia, ja jäsenvaltiot voivat hakea siitä rahoitusta em. politiikkatavoitteita tukeviin toimiinsa.¹ Komission uuden ehdotuksen mukaan rakenneuudistusten tukiohjelman rahoituspuutteita kasvatettaisiin 142,8 miljoonasta eurosta 222,8 miljoonaan euroon (COM (2017) 825, s. 5).² U-kirjeessä esitetyn laskelman mukaisesti tällaisesta lisäyksestä aiheutuisi Suomelle maksimissaan noin 1,3 miljoonan euron lisäkustannukset (U6/2017, s. 5). Ehdotuksen COM (2017) 825 sisältöä voitaneenkin luonnehtia poikkeuksellisen vähämerkitykselliseksi Suomen eduskunnan talousvaliokunnassa käsiteltävien aiheiden joukossa. U-kirjeessä esitetään perustellusti, että lisäys rakenneuudistusten tukiohjelman rahoitukseen on ennenaikainen, koska sen toimien ”tuloksellisuudesta tai vaikuttavuudesta ei ole vielä saatavilla arviointeja” (U 6/2018, s. 6).

Euroopan komissio ehdottaa, että vastaisuudessa rakenne- ja investointirahastoista myönnetyn tuen maksaminen sidottaisiin rakenneuudistusten toteuttamiseen. Käytännössä jäsenvaltiot laatisivat etukäteen ehdotuksen toimenpiteistä, joilla rakenneuudistuksia toteutettaisiin, sekä uudistussitoumuksen, johon sisältyisi väli- ja kokonaistavoitteet. Komissio päättäisi uudistusohjelmalle mahdollisesti annettavasta tuesta täytäntöönpanosäädöksellä, ja tuki maksettaisiin täysimääräisesti vasta, kun jäsenvaltio on pannut uudistussitoumuksen kokonaisuudessaan täytäntöön (COM (2017), 826 final, s. 8). Kyseeseen tulevia rakenneuudistuksia olisivat esimerkiksi ”hyödyke- ja työmarkkinuudistukset, verouudistukset, pääomamarkkinoiden kehittäminen, liiketoimintaympäristöä parantavat uudistukset sekä investoinnit inhimilliseen pääomaan ja julkishallinnon uudistukset” (s. 1).

Kannanotossaan valtioneuvosto katsoo, että ehdotettu mekanismi siirtäisi ”päätöksenteon painopistettä budjettivallan käyttäjiltä komissiolle tavalla, joka voi vaarantaa demokraattisen vastuujärjestelmän” (U 6/2018, s. 7). Valtioneuvoston esittämä huoli on aiheellinen myös siksi, että kysymykset rakenneuudistusten hyödyllisyydestä ja tarpeellisuudesta ovat usein politiikan ja

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2017/825, johdanto, kohta (8), sekä artikla 6.

² Seuraavassa sivunumeroja sisältävät viittaukset komission julkistamiin dokumentteihin viittaavat ko. dokumenttien suomenkielisiin versioihin.

taloustieteen välimaastoon sijoittuvia kiistakysymyksiä. Sitoessaan rahoituksensa kiistanalaisten rakenneuudistusten toteuttamiseen Euroopan komissio puuttuisi toissijaisuusperiaatteen vastaisesti jäsenmaittensa poliittisiin linjauksiin. On myös vakavaa syytä epäillä, olisiko komissiolla riittävää asiantuntemusta uuden ehdotuksen vaatimaan jäsenvaltioissa tehtävien uudistusten hyödyllisyyden arviointiin.

Helsingissä 19. päivänä maaliskuuta 2018

Ilkka Kiema
Erikoistutkija, ennustepäällikkö
Palkansaajien tutkimuslaitos